

KICKSTART

af turist- og oplevelses-
erhvervet

INDLEDNING

Turist- og oplevelseserhvervet står i en historisk krise. Rejserestriktioner, nedlukninger og forsamlingslofter har fra den ene dag til den anden fjernet indtjeningsgrundlaget for mange virksomheder. Og der er lange udsigter til, at turisterne kommer tilbage i samme omfang som før corona.

Det estimeres¹, at Danmark tabte i alt 31 mia. kr. i turismeomsætning i 2020. Hovedstadsregionen stod for 28 mia. kr. af den tabte turismeomsætning, hvilket svarer til en nedgang på 53 pct. sammenlignet med 2019.

Tidligst i 2023 – 2024 kan vi forvente, at den internationale turisme er tilbage på 2019-niveau².

Og den internationale konkurrence bliver endnu hårdere end før, for alle vegne har de brug for et solidt comeback for at kompensere for det tabte. Der er derfor brug for målrettede initiativer til at styrke erhvervet på både kort og længere sigt. Ellers risikerer Danmark et alvorligt tab af virksomheder og arbejdspladser over hele landet – og et tab af mange gode oplevelser for os alle.

Første skridt er genåbning på kort sigt. DI har lanceret et [katalog med 23 konkrete forslag](#) til genåbning af det danske turist- og oplevelseserhverv, og der ligger nu en politisk aftale om genåbning af Danmark. Aftalen giver en ramme og horisont for virksomhederne at planlægge efter, bortset fra de større venues.

Næste skridt er at give bedre betingelser for vækst i turisterhvervet, når der lukkes op igen. De kommende år vil byde på intens konkurrence om turisternes gunst – ikke mindst med vores naboer i Nordeuropa, og vi ønsker, at Danmark skal beholde førerpositionen og stille med så stærkt et turist- og oplevelsesudbud som muligt.

Derfor foreslår DI tre indsatsområder i en vækstpakke:

1. Stimuler aktiviteten
2. Sænk omkostningerne
3. Støt udvikling og omstilling

Til sammen rummer indsatsområderne 12 forslag, der hver især kan stimulere det danske turist- og oplevelseserhverv. Udspillet skal blandt andet ses som et bruttokatalog af forslag til regeringens videre arbejde med hjælp til særligt udsatte brancher. Nogle forslag er møntet på at give erhvervet et tiltrængt løft nu, mens andre er møntet på en længerevarende sikring af virksomhedernes udvikling og konkurrencedygtighed. Forslagene skal blandt andet finansieres via midler fra ”krigskassen”.

¹ Statusanalyse af turismens udvikling og konkurrenceevne, VisitDenmark (2021).

² Sådan lyder vurderingen fra VisitDenmark, FN's turismeagentur UNWTO og den internationale forening for flyselskaber IATA.

STIMULER AKTIVITETEN

Den internationale konkurrencesituation for turismen i Danmark er påvirket af, at vi har et højt prisniveau. Målt på prisniveauet for fritid og kultur samt restauranter og hoteller er Danmark kun overgået af Norge i vores nordeuropæiske konkurrencefelt³.

Prisniveauet er sammensat af flere faktorer, hvoraf lønniveauet er det primære. Skatte- og afgiftsniveauet spiller dog også ind. Her er der mulighed for at sætte ind med enten midlertidige eller permanente tiltag, som kan sænke forbrugerpriserne. Det kan dermed gøre Danmark mere attraktiv som destination for internationale turister og øge forbruget af kultur og oplevelser hos danskerne efter en genåbning.

Initiativer

2.1 Sænk momsens midlertidigt

Danmark har en høj momssats sammenlignet med de øvrige nordeuropæiske lande. Derudover har Danmark som det eneste land i Nordeuropa bortset fra Storbritannien ikke en differentieret moms på hotel, restauration og kultur.

Som reaktion på coronakrisen har en række europæiske lande gennemført differentierede momsreduktioner på en række forskellige ydelser. Det gælder blandt andet lande i vores nordeuropæiske konkurrencefelt, hvor Norge, Tyskland, Storbritannien og Irland alle har gennemført midlertidige momsreduktioner. Det forstærker en i forvejen presset konkurrencesituation.

☉ DI-FORSLAG

Indfør en 1-årig midlertidig differentieret momssats for hotel, restauration og forlystelser på 12,5 pct. Det vil forbedre prisniveauet i sektoren for både danske og udenlandske turister og kan bidrage til at kickstarte væksten i turist- og oplevelseserhvervet.

Forslaget er omkostningstungt for statskassen, men det er vurderingen, at det er nødvendigt at overveje utraditionelle forslag med en begrænset tidshorisont, da der er tale om en helt ekstraordinær situation for branchen. Turist- og oplevelseserhvervet står i en historisk krise, og det kræver ekstraordinær handling.

2.2 Indfør et oplevelsesfradrag her og nu

Et midlertidigt oplevelsesfradrag vil stimulere danskernes forbrug af oplevelser og hermed bidrage til at hjælpe turist- og oplevelseserhvervet på fode igen. Genopbygningen af turist- og oplevelseserhvervet rækker ud over 2021, hvorfor fradraget foreslås toårigt.

☉ DI-FORSLAG

Indfør et fradrag i en toårig periode (2021 og 2022) i stil med håndværker- og servicefradraget, men målrettet ydelser som restaurantbesøg, caféer, overnatninger, koncerter, biografbesøg, besøg i forlystelsesparker og lignende.

³ Eurostat: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/11008686/2-19062020-AP-EN.pdf/ce1a9525-a058-94eb-722f-e12e5698311b>

Der skal være tale om ydelser/oplevelser, som privatpersonen køber af en virksomhed med en minimumsgrænse på 250 kr. for den samlede regning og krav om digital betaling.

Fradraget sammensættes som et ligningsmæssigt fradrag for den betalte moms. Et ligningsmæssigt fradrag er et fradrag, der gives i den skattepligtige indkomst (som f.eks. håndværker- og servicefradraget).

Et fradrag kan da dække momsudgifter på op til 3.000 kr. årligt pr. voksen (svarende til en samlet købspris på 15.000 kr.). Skatteværdien udgør ca. 25 pct.

2.3 Normaliser refusion for virksomheders restaurationsmoms

Siden Danmarks indtræden i EF i 1972 har Danmark haft en undtagelse fra de europæiske momsregler, når det gælder erhvervslivets momsudgifter. Hvor strengt erhvervsrelaterede momsudgifter normalt kan afløftes fuldt, så gælder det i Danmark kun for 25 pct. af omkostninger til restaurationsmoms. Samme regler gjaldt tidligere også for virksomhedernes udgifter til hotelmoms, men de regler er siden 2015 blevet normaliseret.

I Sverige, Finland, Storbritannien og Tyskland har virksomhederne adgang til fuld afløftning af erhvervmæssige udgifter til moms på restaurationsydelser.

En normalisering af de danske momsregler vil give alle danske virksomheder en skattebesparelse og lette den administrative byrde, som særreglen i dag giver anledning til. For den danske restaurationsbranche (og hotel- og eventbranche) vil det give mere konkurrencedygtige vilkår i forhold til at tiltrække konferencer og events til Danmark.

⊕ **DI-FORSLAG**

Løft refusionen for virksomheders betaling af restaurationsmoms fra 2021.

2.4 Tidlig indsats for at vinde markedsandele

Kampen om den internationale turisme bliver intens og er allerede begyndt. Der skal derfor sættes markant ind i forhold til at markedsføre Danmark som turistdestination.

En tidlig indsats i 2021 skal rettes mod de internationale turister, hvor der grundlæggende er en rejselyst, så snart det igen bliver muligt at rejse. Det vil være afgørende for effekten, at midler til markedsføring tilføres dér, hvor behovet er størst, og hvor investeringerne giver det bedste afkast hurtigst muligt.

⊕ **DI-FORSLAG**

- Afsæt 50 mio. kr. i 2021 til en international kampagne på udvalgte centrale markeder for Danmark som turistdestination
- Etabler en markedsføringspulje på 50 mio. kr. i 2021 administreret af Visit-Denmark, der kan søges af virksomheder i fællesskab eventuelt sammen med destinationsselskaber med inspiration fra FOMARS og Fælles Vækst.

SÆNK OMKOSTNINGERNE

At prisniveauet for det danske turist- og oplevelsesprodukt er højt, skyldes især virksomhedernes relativt høje omkostningsniveau. Nedenfor præsenteres derfor fire tiltag, der sænker omkostningerne for virksomhederne blandt andet i form af reducerede skatter og afgifter.

Initiativer

3.1 Giv ikke-momspligtige virksomheder adgang til den lavere elafgift

Modsat momsomfattede virksomheder har lønsumspligtige virksomheder (og andre ikke-momspligtige virksomheder) ikke adgang til den lave elafgift på 0,4 øre/kWh svarende til EU's mindstesats. Det gælder også efter, at denne afgift nu er udvidet til at dække alt elforbrug i momspligtige virksomheder (både proces og opvarmning). Ikke-momspligtige virksomheder betaler således den almindelige elafgift på 90 øre/kWh (svarende til private husstande).

Forskelsbehandlingen går ud over en række erhverv, som er hårdt ramt af nedlukningen som følge af corona (museer, zoologiske haver etc.).

⊕ **DI-FORSLAG**

Giv ikke-momspligtige virksomheder adgang til den lavere elafgift fra 2021.

3.2 Fritag museer for grundskyld og dækningsafgift

Det er i dag forskelligt fra museum til museum, om man betaler ejendomsskat til kommunen – også kaldet grundskyld. Den enkelte kommunalbestyrelse kan i dag meddele offentligt tilgængelige museer hel eller delvis fritagelse for grundskyld. Statslige eller kommunalt ejede museer er helt fritaget, jf. lov om kommunal ejendomsskat.

Det giver en åbenlys skæv konkurrencesituation for museer, der f.eks. ligger i en kommune, hvor der opkræves grundskyld, mens der i nabokommunen ikke gør. Denne situation er uholdbar.

⊕ **DI-FORSLAG**

Fritag ved lov offentligt tilgængelige museer for grundskyld, jf. § 8, stk. B i lov om kommunal ejendomsskat. Tiltaget vil mindske museernes omkostningsniveau, styrke deres konkurrenceevne og muligheder for at investere samt afhjælpe en unfair konkurrencesituation.

3.3 Afskaf G-dagene

G-dage dækker over de første ledighedsdage, hvor fratrådte eller hjemsendte medarbejdere har ret til godtgørelse fra arbejdsgiveren, men hvor arbejdsgiveren ikke modtager refusion. Det er dels uhensigtsmæssigt at straffe virksomhederne for at tilpasse produktionen til efterspørgslen, dels er der tale om en for virksomhederne administrativ tung ordning.

Den 16. december 2020 indgik regeringen og et flertal i Folketinget en aftale om midlertidig suspendering af betaling af G-dage ved ordinær arbejdsfordeling og hjemsendelse i perioden 1. januar til 28. februar 2021.

⊖ **DI-FORSLAG**

Afskaf G-dagene fuldt ud fra 2022. Det vil gavne erhvervslivet bredt, men også turist- og oplevelseserhvervet.

3.4 Forkort den arbejdsgiverbetalte periode for sygedagpenge

En længere arbejdsgiverbetalt periode med sygedagpenge svækker virksomhedernes incitament til at ansætte personer, som grundet svagere helbred har oplevet perioder med sygdom.

Regeringen har allerede været villig til at suspendere den arbejdsgiverbetalte periode for medarbejdere som et værktøj i krise-værktøjskassen. Det blev indført midlertidig i 2020 for medarbejdere, der var smittet eller i karantæne på grund af COVID-19.

⊖ **DI-FORSLAG**

Reducer den arbejdsgiverbetalt periode i forbindelse med sygefravær (uden refusion) fra de nuværende 30 dage til højst to uger fra 2022.

STØT UDVIKLING OG OMSTILLING

Længden og omfanget af epidemien og nedlukningen af erhvervet betyder, at virksomhedernes økonomi er hårdt presset. Kompensationsordningerne har været med til at holde hånden under erhvervet, men trods ordningerne har virksomhederne haft udgifter, som de ikke kan få dækket, og de fleste virksomheder er derfor kommet ud af 2020 med underskud.

Virksomhederne vil normalt bruge overskuddet fra sidste sæson til både at dække deres udgifter i lavsæsonen samt til at investere i udvikling af nye produkter og oplevelser. Det er vigtigt, at vi sikrer, at erhvervet får adgang til kapital, så erhvervet fortsat kan udvikle nye spændende oplevelser og fortsætte den grønne omstilling.

4.1 Finansiering af omstilling til en ”ny normal”

Kulturerhvervene har brug for en håndsrekning til at udvikle nye formater og tekniske løsninger, så der igen kan tilbydes koncerter, teaterforestillinger og andre kulturoplevelser. Herunder forsøg med corona-sikre koncerter, sportsarrangementer etc. Der er derfor behov for at videreføre omstillingspuljen og udbyde en 3. runde målrettet kulturerhvervene.

⊕ **DI-FORSLAG**

Afsæt 200 mio. kr. i 2021 til at videreføre omstillingspuljen og udbyde en 3. runde målrettet kulturerhvervene, så de kan omstille sig til en ”ny normal” situation.

4.2 Pulje skal understøtte innovation

En stor del af virksomhederne indenfor området vil i både 2020 og 2021 være ramt af underskud. Egenkapital, der måske har været tiltænkt grøn udvikling og nye investeringer uafhængigt af situationen med COVID-19, er stærkt reduceret eller ikke eksisterende. Der er derfor risiko for et investeringsefterslæb, som vil stille dansk turisme dårligere i den internationale konkurrence, når der igen lukkes op. Staten bør understøtte og sikre virksomhedernes fortsatte udvikling og grønne omstilling, så konkurrenceevnen opretholdes.

⊕ **DI-FORSLAG**

Afsæt 200 mio. kr. i 2021 målrettet innovation i turist- og oplevelseserhvervene. Det kan i den forbindelse undersøges, om hjemtagning af midler fra EU's genopretning og resiliensfacilitet kan finansiere tiltaget.

4.3 Adgang til ekstraordinær ”carry back” fra 2020 til 2019

Der bør ekstraordinært gives mulighed for, at virksomheder med underskud i 2020 kan modregne disse i eventuelle 2019-overskud med henblik på nedsættelse af virksomhedens 2019-selskabsskattebetaling (såkaldt ”carry back”). De facto vil dette give virksomhederne mulighed for at få udbetalt skatteværdien af deres 2020-underskud (forudsat at de har et korresponderende 2019-overskud, som de har betalt selskabsskat af). Det 2020-underskud, der på denne måde aktiveres, kan følgelig ikke fremføres og modregnes i fremtidige overskud, hvilket vil føre til øget selskabsskattebetaling i fremtiden. Der er primært tale om en tidsmæssig forskydning af selskabsskattebetalingen.

⊕ **DI-FORSLAG**

Giv virksomheder med underskud i 2020 mulighed for at modregne disse i eventuelle 2019-overskud med henblik på nedsættelse af virksomhedens 2019-selskabsskattebetaling (såkaldt "carry back").

4.4 Bedre mulighed for at udnytte fremførte underskud

For rigtig mange virksomheder inden for turist og oplevelseserhvervet var 2020 et katastrofalt år med blodrøde tal på bundlinjen, og for mange vil 2021 også være et svært år. Nu skal der gang i hjulene igen og underskud vendes til overskud – så der igen kan investeres. Tidligere ville det betyde, at virksomheden først skulle betale selskabsskat, når de efterfølgende års overskud havde dækket underskuddet. Men sådan er det ikke længere. Nu er der lagt en begrænsning på, hvor hurtigt virksomhederne må bruge underskuddet fra de dårlige tider til at modregne i overskuddet, når det igen går fremad. Det vil sætte ekstra skub i nødvendige investeringer i digitalisering, grøn omstilling m.m. at fjerne denne begrænsning.

⊕ **DI-FORSLAG**

Fjern begrænsningen på, hvor hurtigt virksomhederne må bruge underskuddet fra dårlige tider til at modregne i overskuddet, når det igen går fremad. Underskud i 2020 og 2021 bør de således have mulighed for at trække fra i de efterfølgende års skattebetalinger, indtil de igen får overskud.